

Khomišinare Edward Kieswetter o kgethilwe bjale ka Motlatša Modulasetulo wa Foramo ya OECD ya Taolo ya Motšhelo (FTA)

Athens, 15 Nofemere 2024, – Khomišinare wa Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa (SARS), Mra. Edward Kieswetter o kgethilwe bjale ka Motlatša Modulasetulo wa Foramo ya OECD ya Molao wa Taolo ya Motšhelo. Tsebišo e dirilwe ka Kopano ya bohle ya bo 17 ya FTA yeo e bego e swerwe ka Athens Greece go tloga ka la 13-15 Nofemere 2024. Khomišinare Kieswetter o tla šoma mmogo le Mra. Bob Hamilton, Khomišinare ya Etšensi ya Motšhelo ya ka Canada le Modulasetulo wa FTA, le Mhi. Nina Schanke Funnemark, le Molaodi Kakaretšo wa Taolo ya Motšhelo ya Norway le mošomammogo yo e lego Motlatša Modulasetulo wa FTA. Biro ye ya go fapafapana e šoma mmogo le Modulasetulo le Motlatša Modulasetulo ka go beakanya ditaetšo tša mošomo wa FTA wa mengwaga ye mebedi ye e latelago. Go phagamišwa ga Khomišinare Kieswetter go bea Afrika Borwa ka fase ga mošomo wa leano ka gare ga Foramo ya OECD ya Taolo ya Motšhelo (FTA) go khuetša Biro go direla dikgatlhego tša dinaga tša go tšwetšwapele.

Go thwalweng ga gawe, Khomišinare Kieswetter o gateletše bohlokwa bja Afrika Borwa go kgathatema go ditherišano tša ditšhabatšhaba tša motšhelo: *“SARS e tloga e tiišitše ka phihlelelo ya phegelelo ya leano la yona la go tšwetšapele le go laola mokgwatšhomo wa taolo ya motšhelo le khasetomo tšeo di tšwetšwago pele ka obamelo ya boithaopo, gape mo go swanetšego, tiišetšo ya maikarabelo le phethagalo. Maikemišetšo a leano la SARS a thekgwa ke ditebo tše senyane tša Maano. Tebo ya Leano la 8 ke “Go šoma le gape ka baswarakabelo go kaonafatša mokgwatšhomo wa motšhelo”. Khomišinare Kieswetter o tšwetšepele ka go re: “Go kgathatema go diforamo tša ditšhabatšhaba go gatelela bohlokwa bja phethagalo le mohola wa dikgwebokgwerano, go akaretša tše bjalo ka go FTA. Dikotsi tša motšhelo ga di gome mellwaneng ya bosetšhaba. Kotsi ya motšhelo kae kapa kae lefaseng, ke kotsi ya motšhelo gohle lefaseng. Ga go na naga yeo e lego sehlakahlakeng sa ditšhelete. SARS e ka kgontšha le go phethagatša ge re ka tiišetša dikgokagano le dikgwebokgwerano tša ditšhabatšhaba tša go kgontšha tirišanommogo ya motšhelo ya go tshela mellwane le go kaonafatša obamelo ya motšhelo. Se se tlaleletša go ponelopele ya rena ya go aga taolo ya motšhelo ya bohlale ya sebjalebja yeo e ka holofelwago gape eka ratwago gomme go kgathatema ga rena ka go FTA, foramo ye e phagamilego ya taolo ya motšhelo, e bohlokwa go kgontšhagala ponelopele ya rena gore e be ya phethagalo.”*

FTA e tlhomilwe ka 2002 gomme gabjale e kgobokanya dikhomišinare le baofisiri ba taolo ya motšhelo go tšwa go dinaga tše 50. FTA ke moswananoši ka ge e le yona fela Foramo ya maemo a Hlogo ya Taolo ya Motšhelo ya go ipofa go kgoboketša botsebi le maitemogelo a maloko a yona ka go abelana tsego, go dira dithutonyakišišo tša dikgatlhego tša go swana le go tšweletša dikgopolo tše dimpsha gape e lebišitše go kaonafatša taolo ya motšhelo lefaseng ka bophara ka ketapele ya kebelelo, kabelano ya tsebo ya ditlwaetšo tše kaone le tšwetšopele ya dithulusi tša tirišo tše dimpsha.

Kopano ya bohle ya Athens e swerwe ka tlase ga hlogotaba ya *“The transformation of tax administration”*. *“Phetogo ya taolo ya motšhelo e tšwelapele go ba bohlokwa le go feta ka hlomaro ya kaonafatšo ya tshepetšo ya ditlabelo tša legae (DRM) le go fihlelela United Nations Sustainable Development Goals (SDGs). Kudu, phethagalo ya DRM ka motšhelo e a nyakega go thekga ka ditšhelete dipeeletšo tša setšhaba ka kago, thuto, ke tlhokomelo ya tša maphelo, tšeo di lego bohlokwa go fihlelela di SDG. Motšhelo o šoma bjale ka mothopo wa thekgo le taolelopee ya ditšhelete tša mmušo, kudu ka go dinaga tše di tšwetšego pele”*, gwa bolela Khomišinare Kieswetter ka go tlhagišo ya gagwe ya pulo ya Kopano ya bohle.

Baemedi ba Kopano ya bohle ya Athens ba amane go ditherišano tša go tsenelela tša mabapi le dintlha tša phišego ya merero ya taolo ya motšhelo go akaretša, magareng ga tše dingwe, phegogo ya ditaolo tša motšhelo, ditlhohlo tša ketapele le makga, phetogo ya ditšithale go thuša go lemoga ditshepetšo tše bonolo le sebaka sa nnete sa motšhelo, netefatšo ya motšhelo, phethagatšo ya Motšhelo wa Tselakakaretšo wa Botlalongane kago ya boteng bja taolo ya motšhelo. Kopano ya bohle gape e tlhomile mmotlolo wa FTA wa *Gender Balance Maturity Model*.

Morago ga go akanya ka ditherišano tša Foramo tša kopano ya bohle tša matšatši a mararo, Khomišinare Kieswetter o boletše gore *“Re dula lefaseng la koketšo ya hlakahlakano fao balaodi ba motšhelo ba swanetšego go dihlelela tirelo ya tafaraga ya yona ya tshepetšo ya methopo ya legae. Re hlatsela koketšego ya palo ya godimo ya motšhelo le bosenyi bja motšhelo bjo bo sa dirego fela tutlo ya ditseno eupša e kgogolago kamano ya leago. Re dula re ikgafetše go aga taolo ya motšhelo ya bohlale le khasetomo ya sebjalebja. Ka ntle ga SARS ya go šoma gabotse, temokrasi ya rena e ka se kgone go thekgwa ka ditšhelete”*

Kgokaganyo: FTA Plenary 2024 – Statement of Outcomes:

<https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-issues/tax-administration/outcome-statement-2024-fta-plenary-meeting.pdf>